

"İçtihat Metni"

İTİRAZ

İtirazname No : 2021/10593

KARARI VEREN

YARGITAY DAİRESİ : 10. Ceza Dairesi

MAHKEMESİ :Ağır Ceza

SAYISI : 334-89

I. HUKUKÎ SÜREÇ

25.10.1991, 30.10.1991 ve 30.07.1992 tarihli uyuşturucu madde ihraç etme suçlarından sanık hakkında açılan kamu davasında yapılan yargılama sonucunda; sanığın, 25.10.1991 ve 30.10.1991 tarihli olaylar nedeniyle 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu'nun 188/1-4, 192/3, 43, 62, 52, 53 ve 63. maddeleri uyarınca 9 yıl 4 ay 15 gün hapis ve 620 TL adli para cezası; 30.07.1992 tarihli olay nedeniyle de aynı Kanun'un 188/1-4, 62, 52, 53 ve 63. maddeleri gereğince 15 yıl hapis ve 1000,00 TL adli para cezası ile cezalandırılmasına, hak yoksunluğuna, müsadereye ve mahsuba ilişkin İstanbul (Kapatılan) 9. Ağır Ceza Mahkemesince verilen 11.04.2006 tarihli ve 334-89 sayılı hükümlerin, Cumhuriyet savcısı ve sanık müdafii tarafından temyiz edilmesi üzerine dosyayı inceleyen Yargıtay 10. Ceza Dairesince 18.01.2007 tarih ve 12292-2 sayı ile; "Sanık hakkında 1992 yılında işlemiş olduğu zincirleme olarak uyuşturucu madde ihraç etmek suçundan dolayı hüküm kurulurken 5237 sayılı TCK'nin 43. maddesinin 188/4 ve 192/3. maddesinden sonra uygulanması sonuca etkili olmadığından bozma nedeni yapılmamıştır.

Yargılama sürecinin kanuna uygun olarak yapıldığı; aşamalarda ileri sürülen iddia ve savunmaların toplanan tüm delillerle birlikte gerekçeli kararda gösterilip tartışıldığı; eylemlerin sanık tarafından gerçekleştirildiğinin saptandığı; vicdanî kanının dosya içindeki belge ve bilgilerle uyumlu olarak kesin verilere dayandırıldığı; eyleme uyan suç tipi ile artırma ve indirme nedenlerinin tartışılarak cezanın doğru biçimde belirlendiği anlaşıldığından, Cumhuriyet savcısı ile sanık müdafinin yerinde görülmeyen diğer temyiz itirazları ile duruşmadaki sözlü savunmalarının reddine, ancak:

Sanık hakkında 1992 yılında işlemiş olduğu zincirleme olarak uyuşturucu madde ihraç etmek suçundan dolayı hüküm kurulurken, 5237 sayılı TCK'nin 62. maddesi uyarınca indirim yapılması sırasında gün para cezasının 30 gün yerine 31 gün olarak ve TCK'nin 52/2. maddesinin uygulanması sonucu 620 YTL olarak fazla adli para cezasına hükmedilmesi,

Yasaya aykırı, sanık müdafinin temyiz itirazları ile duruşmadaki sözlü savunmaları bu nedenle yerinde görüldüğünden, hükmün BOZULMASINA; ancak, bu durumun yeniden yargılama yapılmaksızın CMUK'nin 322. maddesine göre düzeltilmesi mümkün olduğundan,

Sanık ... hakkında 1992 yılında işlediği zincirleme olarak uyuşturucu madde ihraç etmek eyleminden dolayı TCK'nin 62. maddesinin uygulanması sonucu gün para cezasının 30 güne,

TCK'nin 52/2. maddesinin uygulanması sonucu para cezasının 600 YTL adli para cezasına indirilmesi suretiyle hükmün isteme uygun olarak DÜZELTİLEREK, diğer suçtan dolayı verilen hükmün ise doğrudan ONANMASINA," karar verilmiştir.

II. İTİRAZ SEBEPLERİ

Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı 08.03.2021 tarih ve 10593 sayılı ile; "...Sanık ... hakkında Şubat 1991, Mayıs 1991, 25 ve 31 Ekim 1991, Aralık 1991 ayları ile Mayıs 1992 ve 30.07.1992 tarihli eylemlerle ilgili açılmış bulunan davalara konu 1992/334 esas sayılı dosyada yapılan yargılama sonucunda, 25 ve 31 Ekim 1991 tarihli eylemlerin zincirleme eylemler olduğu kabul edilerek sanık hakkında TCK'nın 43. maddesinin uygulandığı görülmüşse de, iddianame anlatımları ve mahkeme kararının gerekçesi dikkate alındığında sanığın eylemlerinin bu tarihlerden sonra da devam ettiğinin görüldüğü, sanığın eylemlerinin tarihsel olarak birbirine yakınlığı ve işleniş şekli de göz önüne alındığında Aralık 1991 ile Mayıs 1992'de zincirleme olarak işlenmeye devam eden eylemlerin sonuncusunun 30.07.1992 tarihinde gerçekleştiği, sanık ... hakkında TCK'nın 192/3. maddesi uygulamasına sebep teşkil eden hususun, dosya sanıklarından ...'ın 30.07.1992 tarihinde yakalanan uyuşturucu madde olayındaki rolü ile ilgili beyanlarının olduğu, etkin pişmanlık uygulamasının hükmün 6(a) bendinde zincirleme şekilde gerçekleştiği kabul edilerek kurulan hükümde değerlendirildiği, dolayısıyla sanık ...'ın zincirleme eylemlerinin 30.07.1992 tarihinde sona erdiğinin mahkemesince de kabul edildiği dikkate alındığında, sanık ...'ın 30.07.1992 tarihli eyleminin diğer eylemlerinin devamı niteliğinde olup hükmün 6(a) bendinde değerlendirilmesine rağmen, bu tarihli eylemin konusuz kaldığı gözetilmeksizin hükmün 6(b) bendinde sanık hakkında kurulan ikinci hükümle yeniden hükme esas alındığı ve mükerrer değerlendirme yapıldığı anlaşılmaktadır.

Açıklanan nedenlerle Yerel Mahkemenin temyiz incelemesine konu kararının 6(b) bendindeki hüküm ikinci kez kurulduğu için mükerrer olup usul ve yasaya aykırıdır. Onama ilamından bu bendin çıkartılması gerektiği," görüşüyle itiraz yoluna başvurmuştur.

5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu'nun 308. maddesi uyarınca inceleme yapan Yargıtay 10. Ceza Dairesince 16.06.2021 tarih ve 4969-7705 sayılı ile itiraz nedenlerinin yerinde görülmediğinden bahisle Yargıtay Birinci Başkanlığına gönderilen dosya, Ceza Genel Kurulunca değerlendirilmiş ve açıklanan gerekçelerle karara bağlanmıştır.

III. UYUŞMAZLIK KAPSAMI VE KONUSU

İtirazın kapsamına göre inceleme sanık hakkında uyuşturucu madde ihraç etme suçundan kurulan mahkûmiyet hükümleriyle sınırlı olarak yapılmıştır.

Özel Daire ile Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı arasında oluşan ve Ceza Genel Kurulunca çözümlenmesi gereken uyuşmazlıklar;

1- Eylemlerin sübutuna ilişkin bir uyuşmazlık ve bu kabulde dosya kapsamı itibarıyla herhangi bir isabetsizlik bulunmayan somut olayda; sanığın, 25.10.1991 ve 31.10.1991 tarihli zincirleme biçimindeki uyuşturucu madde ihraç etme eylemleri ile 30.07.1992 tarihli uyuşturucu madde ihraç etme eyleminin ayrı suçları mı yoksa zincirleme şeklinde uyuşturucu madde ihraç etme suçunu mu oluşturduğunun,

2- Eylemlerin ayrı suç oluşturduğunun kabulü hâlinde bir suç işleme kararının icrası kapsamında işlenen 25.10.1991 ve 31.10.1991 tarihli uyuşturucu madde ihraç etme suçları yönünden, Özel Dairece temyiz incelemesi yapıldığı tarih itibarıyla dava zamanaşımının gerçekleşip gerçekleşmediğinin,

Belirlenmesine ilişkindir.

IV. OLAY VE OLGULAR

İncelenen dosya kapsamından;

Yasal yükü tekstil ürünlerini Almanya'ya götürmek üzere 20.10.1991 tarihinde Türkiye'den hareket eden, 25.10.1991 tarihinde saat 00.30 sıralarında Waidhaus Sınır Kapısından Almanya'ya giriş yapan ve şoför koltuğunda inceleme dışı sanık ...'ın, sağ ön koltuğunda ise inceleme dışı sanık ...'ün oturduğu 3* S **** – 3* T **** plaka sayılı, Volvo marka tırda aynı gün yapılan aramada; yedek lastiğin içine gizlenmiş olan ve toplam daralı ağırlığı 48 kilogram gelen 91 paket suç konusu eroinin ele geçirildiği,

Yasal yükü cam malzemelerini Almanya'ya götürmek üzere Türkiye'den hareket eden ve 31.10.1991 tarihinde Wald/Schafberg De Furth Sınır Kapısından Almanya'ya giriş yapan inceleme dışı sanık ...'in yönetimindeki 3* *N* ** – 3* *N* ** plaka sayılı, Volvo marka tırda aynı gün yapılan aramada; üç adet yedek lastiğin içine gizlenmiş olan ve toplam daralı ağırlığı 150 kilogram gelen 184 paket suç konusu eroinin ele geçirildiği,

Hollanda'ya gitmek için 30.07.1992 tarihinde Almanya'nın Burgsteinfurt kasabasından hareket eden inceleme dışı sanık ...'nın sürücülüğünü yaptığı *T – N **** plaka sayılı, Mercedes Benz marka araçta aynı gün görevlilerce yapılan aramada; kısa bir süre önce Türkiye'den Almanya'ya nakledilmiş ve iki adet spor çantanın içine gizlenmiş olan ve toplam daralı ağırlığı 105 kilogram gelen 125 paket suç konusu eroinin ele geçirildiği,

Adli Tıp Kurumu Başkanlığı 5. İhtisas Kurulunun 10.05.1993, 13.04.1998 ve 30.06.2003 tarihli raporlarına göre; 25.10.1991 tarihinde ele geçirilen 44.9642 gram maddenin 27.4518 gram eroin, 2248,21 gram morfin, 1798,568 gram kodein; 31.10.1991 tarihinde ele geçirilen 150.8567 gram maddenin net 102.4962 gram eroin; 30.07.1992 tarihinde ele geçirilen 99.480 gram maddenin net 73.000 gram eroin içerdiği,

Weiden Bölge Mahkemesi 1. Ceza Dairesince 10.06.1992 tarih ve 11062/91 sayı ile; uyuşturucu madde ithal etme suçundan inceleme dışı sanık ...'ın 8 yıl, inceleme dışı sanık ...'ün ise 3 yıl hapis cezasıyla cezalandırılmasına karar verildiği, mahkûmiyet hükümlerinin 18.06.1992 tarihinde kesinleştiği,

Regensburg Bölge Mahkemesi 2. Ceza Dairesince 06.07.1992 tarih ve 43363/91 sayı ile; inceleme dışı sanık ...'in uyuşturucu madde ithal etme suçundan 14 yıl hapis cezasıyla cezalandırılmasına karar verildiği, mahkûmiyet hükmünün 20.07.1992 tarihinde kesinleştiği,

Münster Asliye Mahkemesince 30.09.1994 tarih ve 1632/92 sayı ile; inceleme dışı sanık ... hakkında uyuşturucu madde ticareti yapma suçundan 10 yıl hapis cezasıyla cezalandırılmasına karar verildiği, mahkûmiyet hükmünün 31.01.1995 tarihinde kesinleştiği,

Dosyadaki bilgi ve belgelere göre; 25.10.1991 tarihinde ele geçirilen suç konusu uyuşturucu maddenin Türkiye'den Almanya'ya naklinde kullanılan 3* S **** – 3* T **** plaka sayılı aracın inceleme dışı sanık, 31.10.1991 tarihinde ele geçirilen suç konusu uyuşturucu maddenin Türkiye'den Almanya'ya naklinde kullanılan 3* *N* ** – 3* *N* ** plaka sayılı aracın inceleme dışı sanık ... adına kayıtlı olduğu,

Anlaşılmaktadır.

İnceleme dışı sanık ... Almanya'da Gümrük Araştırma Amirliği Nürnberg Weiden Şubesinde; 25.10.1991 tarihinde ele geçirilen eroinin naklinde kullanılan 3* S **** – 3* T **** plaka sayılı tır altı ay önce aracın sahibi inceleme dışı sanık ...'ten kiraladığını, olay tarihinde kendisi ile birlikte yakalanan inceleme dışı sanık ...'in eniştesi olduğunu, adı geçenin ikinci şoför olarak yanında bulunduğunu, sanık ile adı geçenin oğlu ...'ı uzun yıllardır tanıdığını, gerek sanığın gerekse ...'ın sık sık Hollanda'ya gittiklerini, her ikisinin de söz konusu ülkeye ilişkin oturma izinlerinin bulunduğunu, olay tarihinden iki ya da üç hafta önce ...'ın kendisine yurt dışına eroin nakletmeyi teklif ettiğini, mali durumunun kötü olması nedeniyle adı geçene olumlu cevap verdiğini, bunun üzerine ...'ın; "Almanya'ya vardktan sonra Venlo üzerinden Hollanda'ya git. Otoyoldaki ilk benzin istasyonunda beni ya da babam ...'i bekle." dediğini, ...'ın genellikle Hollanda'da bulunduğunu, ...'ın suç konusu eroini bir adet yedek lastiğin içine gizlenmiş şekilde 19.10.1991 tarihinde İstanbul'da teslim ettiğini, söz konusu lastiği şoförlüğünü yaptığı tırın römorkunun altına yerleştirdiğini, daha sonra inceleme dışı sanık ...'i kaldığı evden alıp 19.10.1991 tarihinde Türkiye'den hareket ettiğini, 25.10.1991 tarihinde Waidhaus Sınır Kapısından Almanya'ya giriş yaptığını, burada yapılan aramada yedek lastiğini içindeki suç konusu eroinin ele geçirildiğini, inceleme dışı sanık ...'yı tanıdığını, adı geçenin sanık ile ...'ın akrabası olduğunu, tır şoförlüğü yaparak geçimini sağladığını, yine kendisine fotoğrafı gösterilen inceleme dışı sanık ...'ın, sanığın kardeşi olduğunu,

Türkiye'de aşamalarda; atılı suçlamayı kabul etmediğini, sürücülüğünü yaptığı aracın yedek lastiğinde uyuşturucu madde bulunduğunu bilmediğini, dosyada ismi geçen sanık ve diğer inceleme dışı sanıklarla birlikte uyuşturucu madde ihraç etmek için teşekkül oluşturdukları iddiasını kabul etmediğini, içinde eroin ele geçirilen yedek lastiği Çekoslovakya'da tanımadığı şahıslardan satın aldığını, ancak içinde uyuşturucu madde bulunduğunu bilmediğini, Almanya'da yapılan aramada ise söz konusu maddenin ele geçirildiğini, Alman makamlarının 15 yıl hapis cezasına mahkûm edilebileceğini söylemeleri üzerine, uzun süredir tanıdığı ve uyuşturucu madde ticareti yaptığını bildiği sanık ...'in ismini verdiğini, eroinin sahibinin adı geçen olduğunu söylediğini, Almanya'da yargılama sırasında vermiş olduğu beyanları kabul etmediğini,

İnceleme dışı sanık ... Almanya'da Gümrük Araştırma Amirliği Nürnberg Weiden Şubesinde; şoförlük yaparak geçimini sağladığını, 25.10.1991 tarihinde ele geçirilen uyuşturucu madde ile ilgi ve irtibatının bulunmadığını, 3* S **** – 3* T **** plaka sayılı aracı yaklaşık sekiz aydır inceleme dışı sanık ...'in kullandığını, bildiği kadarıyla aracın adı geçene ait olduğunu, en azından inceleme dışı sanığın kendisine bu yönde bilgi verdiğini, inceleme dışı sanık ...'in eniştesi olduğunu, 19.10.1991 tarihinde İstanbul'dan aldıkları yük ile birlikte yola çıktıklarını, kendisinin yardımcı, diğer bir ifadeyle ikinci şoför olduğunu, Bulgaristan, Yugoslavya, Macaristan ve Çekoslovakya'yı geçtikten sonra 25.10.1991 tarihinde Waidhaus Sınır Kapısından geçerek Almanya'ya giriş yaptıklarını, burada yapılan aramada yedek lastiğin içindeki suç konusu eroinin ele geçirildiğini, inceleme dışı sanık ...'ın, söz konusu lastiği Çekoslovakya'daki araç park alanında satın aldığını, lastiğin içinde uyuşturucu madde olduğunu bilmediklerini, İstanbul'dan hareket etmeden önce aracın etrafında tur attığında yalnızca bir adet jantsız yedek lastiğin bulunduğunu fark ettiğini, içinde uyuşturucu madde bulunan lastiği ise Çekoslovakya'da satın aldıklarını,

07.04.1992 tarihinde Gümrük Araştırma Amirliği Nürnberg Weiden Şubesinde; daha önceki savunmalarına eklemek istediği hususların bulunduğunu, 25.10.1991 tarihinde Almanya'ya giriş yaptıktan sonra yapılan arama sırasında, inceleme dışı sanık ...'in kendisine; "Yedek lastiğin içinde eroin var." dediğini, bunun üzerine adı geçenle tartışmaya başladığını, inceleme dışı sanığın isteği ve yönlendirmesi üzerine, gerçeğe aykırı bir biçimde içinde eroin ele geçirilen

yedek lastiği Çekoslovakya’da araç park alanında tanımadığı kişilerden satın aldıklarını söylediğini, aslında söz konusu lastiğin İstanbul’dan itibaren araçta bulunduğunu, Almanya’ya giriş yaptıkları ana kadar inceleme dışı sanığın, uyuşturucu madde konusunda kendisine herhangi bir şey söylemediğini, bildiği kadarıyla uyuşturucu maddenin naklinde kullanılan aracın inceleme dışı sanığa ait olduğunu,

Türkiye’de mahkemede; atılı suçlamayı kabul etmediğini, olay tarihinde 3* S **** – 3* T **** plaka sayılı araçta ikinci şoför olarak bulunduğunu, araç ile Türkiye’den hareket edip Bulgaristan’a geldiklerinde inceleme dışı sanık ...’in kendisine; "Arabada eroin var, korkma, nerede yakalanırsak eroini orada aldığımızı söyleriz." dediğini, bunun üzerine adı geçenle tartıştığını, Almanya’ya yapılan aramada uyuşturucu maddelerin ele geçirildiğini, 3 yıl hapis cezasına mahkûm edildiğini, cezası infaz edildikten sonra 01.10.1993 tarihinde Türkiye’ye iade edildiğini, suç konusu eroinin yedek lastiğini içine nasıl yerleştirildiğini bilmediğini,

İnceleme dışı sanık ... istinabe yoluyla Straubing Asliye Ceza Mahkemesinde ve Türkiye’de kollukta; sanık ile inceleme dışı sanık ...’ın dayıları olduklarını, 3* *N* ** – 3* *N* ** plaka sayılı tır ile Türkiye’den Almanya’ya uyuşturucu madde ihraç etmediğini, söz konusu araç ile Almanya’ya giderken Macaristan’da dört gün beklemek zorunda kaldığını, bu süre zarfında Budapeşte’de ...adlı bir İranlı ile tanıştığını, söz konusu şahsın kendisine; "Musa benim seksen kilogram eroinim var. Bunu arabana yükleyelim, Almanya’ya götür. Sana taşıma ücreti olarak kırk bin mark öderim." dediğini, maddi sıkıntı içinde olduğu için bu teklifi kabul ettiğini, bunun üzerine ...ile yanındaki üç kişinin, içinde eroin bulunan üç adet lastiği kendisine teslim ettiklerini, söz konusu lastikleri aracın römorkuna yerleştirdiğini, 31.10.1991 tarihinde Almanya’ya giriş yaptıktan sonra yapılan aramada suç konusu eroinlerin ele geçirildiğini, 25.10.1991 yılında ele geçirilen eroin ile herhangi bir ilgi ve irtibatının bulunmadığını, sanık ve diğer inceleme dışı sanıklarla teşekkül hâlinde uyuşturucu madde ticareti yaptığına ilişkin iddiayı kabul etmediğini,

İnceleme dışı sanık ... kollukta; 31.10.1991 tarihinde ele geçirilen suç konusu eroinin naklinde kullanılan 3* *N* ** – 3* *N* ** plaka sayılı tırın trafik sicilinde adına kayıtlı olduğunu, ancak söz konusu aracın gerçek sahibinin yeğeni inceleme dışı sanık ... olduğunu, inceleme dışı sanığın kendisine; "Dayı, ben bir tır satın aldım. Sen aracı üzerine al, ben sana her ay yurt dışına çıkarken on beş milyon öderim." dediğini, parayı nereden temin edeceğini sorması üzerine adı geçenin; "Sen aracı üzerine al, ben tır ile yurt dışına uyuşturucu madde nakledeceğim." şeklinde cevap verdiğini, inceleme dışı sanığın teklifini kabul edip söz konusu aracı üzerine kayıt ettirdiğini, inceleme dışı sanık ...’nın 31.10.1991 tarihinden önce iki kez yurt dışına uyuşturucu madde götürdüğünü, bunun karşılığında kendisine de iki defa ödeme yaptığını, 31.10.1991 tarihinde ise Almanya’da suç konusu eroin ile yakalandığını, yurt dışına nakledilen eroinlerin kime ait olduğunu sorduğunda inceleme dışı sanığın; "Vanlıların işini taşıyorum." dediğini, ancak söz konusu şahısların açık kimlik bilgilerini söylemediğini, inceleme dışı sanığın yurt dışına uyuşturucu madde nakledeceği zaman kendisine de bilgi verdiğini, nakilde kullanılan tır üzerine kayıt ettirmek suretiyle inceleme dışı sanığa uyuşturucu madde ihraç etme suçunda yardımcı olduğunu,

Savcılıkta ve mahkemede; emniyetteki beyanlarını kabul etmediğini, 3* *N* ** – 3* *N* ** plaka sayılı inceleme dışı sanık ... ile birlikte yaklaşık bir yıl önce ortaklaşa satın aldıklarını, her ne kadar resmî kayıtlarda araç kendi üzerinde görünmekte ise de aracın gerçek sahibinin inceleme dışı sanık ... olduğunu, adı geçeninin nereden mal aldığını, kime ne götüreceğini bilmediğini, atılı suçlamayı kabul etmediğini,

İnceleme dışı sanık ... kollukta; 1980 yılında Almanya'ya gittiğini, söz konusu tarihten itibaren Almanya'da işçi olarak çalıştığını, 30.07.1992 tarihinde Almanya'da yaklaşık 105 kilogram eroin ile yakalandığını, Almanya'da yapılan yargılama neticesinde 6 yıl hapis cezasına mahkûm edildiğini, cezası infaz edildikten sonra 23.09.1998 tarihinde Almanya'dan sınır dışı edilip Türkiye'ye iade edildiğini,

İstinabe yoluyla mahkemede; 1980 yılında Almanya'ya gittiğini, burada dayısının yanında kaldığını, inşaatlarda çalıştığını, tarihi hatırlamadığı bir gün Albayrak soy isimli bir şahsın yanına gelerek uyuşturucu madde ticareti yapmayı teklif ettiğini, kabul etmesi üzerine söz konusu şahsın bir poşet içindeki uyuşturucu maddeyi kendisine verdiğini, uyuşturucu maddeyi teslim edeceği kişiye götürdüğü esnada 25.07.1992 tarihinde görevlilere yakalandığını, bunun dışında herhangi bir olaya dahil olmadığını, sanık ile adı geçenin oğlu ...'ı tanıdığını, Türkiye'den Almanya'ya uyuşturucu madde ihraç etme eylemlerine katılmadığını,

İnceleme dışı sanık ... kollukta; uyuşturucu madde ticaretine 1987 yılında Van'ın Başkale ilçesinde bulunduğu sırada başladığını, açık kimlik bilgilerini bilmediği İranlı şahısların İran'dan temin edip Başkale'ye getirdikleri eroinleri İstanbul'a naklettiğini, bu şekilde çok fazla para kazanmaya başlaması üzerine yurt dışına uyuşturucu madde nakletmeye karar verdiğini, kardeşleri inceleme dışı sanıklar ... ile ...'yı Van'dan İstanbul'a getirdiğini, hep birlikte uyuşturucu madde ticareti yapmaya başladıklarını, sanığı 1987 yılından itibaren tanıdığını, adı geçenin gerek kendisine gerekse başkalarına ait uyuşturucu maddelerin yurt dışına nakli için gerekli olan firmayı ve aracı, komisyon karşılığında ayarladığını, sanığın, kendisi ile kardeşlerine ait uyuşturucu maddelerin birçok kez bu şekilde yurt dışına nakledilmesine yardımcı olduğunu, sanığa 1991 yılının Kasım ayında yaklaşık otuz kilogram eroin teslim ettiğini, sanığın da söz konusu uyuşturucu maddeyi Hollanda'ya naklini organize ettiğini, yine sanığın 1992 yılının Mayıs ayında inceleme dışı sanıklar ... ile ...'ya ait altmış kilogram eroinin Almanya'ya naklini ayarladığını, yaklaşık on ay önce uyuşturucu madde ticareti yapmaktan vazgeçtiğini, inceleme dışı sanıklar ... ve ...'nı ise uyuşturucu madde ticaretine devam ettiklerini,

Savcılıkta, sorguda ve mahkemede; emniyetteki ifadesini kabul etmediğini, söz konusu ifade tutanağını polislerin hazırlayıp kendisine imzalatırdıklarını, uyuşturucu madde ihraç etme suçunu işlemediğini, Hollanda ve Almanya'ya uyuşturucu madde nakletme suçuna iştirak etmediğini, sanığı tanımadığını,

İnceleme dışı sanık ... aşamalarda; uzun yol şoförlüğü yaparak geçimini sağladığını, kendisi gibi tır şoförü olan ... adlı arkadaşının 1992 yılının Temmuz ayının başlarında yanına gelip birlikte çalışmayı teklif ettiğini, kabul etmesi üzerine 3*Y **** – 3*Y **** plaka sayılı tırda birlikte şoförlük yapmaya başladıklarını, hatırladığı kadarıyla 20.07.1992 tarihinde ... ile İstanbul'da araca metal malzemeleri yüklediklerini, 21.07.1992 tarihinde tüm işlemleri tamamladıktan sonra Almanya'ya gitmek üzere yola çıktıklarını, aynı gün Silivri'yi geçtikten sonra polislerce durdurulduklarını, araçta yapılan aramada herhangi bir suç unsuruna rastlanmadığı, ancak şoförler için hazırlanmış yatak bölümünde gizli bir bölmenin tespit edildiğini, buna ilişkin tutanak düzenlendikten sonra tekrar Edirne'ye doğru hareket ettiklerini, Edirne'ye geldiklerinde burada da görevlilerce araçta arama yapıldığını, ancak bir suç unsuruna rastlanmadığını, 21.07.1992 tarihinde Edirne'den çıkıp Bulgaristan'a geçtiklerini, burada Harmanlı olarak bilinen yerde geceyi geçirdikten sonra tekrar yola çıktıklarını, birkaç gün sonra önce Almanya'ya daha sonra ise Hollanda'ya geçip yasal yükü teslim ettiklerini, Türkiye'ye dönüşte araca yük aramalarına rağmen bulamadıklarını, Hollanda'dan Almanya'ya geçip buradan Türkiye'ye hareket ettiklerini, dönüş yolunda dorsenin arızalanması nedeniyle Köstence'ye uğrayıp dorseyi bir tır parkına bıraktıklarını, Bulgaristan'a geldiklerinde ...'ın bir arkadaşına uğrayacağını söyleyip

yanından ayrıldığını, iki gün tek başına Bulgaristan'da dolaştıktan sonra 19.08.1992 tarihinde Kapıkule Sınır Kapısından Türkiye'ye giriş yaptığını, burada aracı durduran görevlilerden uyuşturucu madde ticareti yapma suçundan arandığını öğrendiğini, atılı suçlamayı kabul etmediğini, sanık ve inceleme dışı sanıkları tanımadığını,

İnceleme dışı sanıklar ..., ... ve aşamalarda; atılı suçlamayı kabul etmediklerini, yurt dışına uyuşturucu madde ihraç etmediklerini, uyuşturucu madde ticareti yapma amacıyla teşekkül oluşturmadıklarını,

Beyan etmişlerdir.

Sanık kollukta; 1991 yılında Hollanda'nın Amsterdam şehrinde, Türkiye'den yaş meyve ve sebze ithal eden, Türkiye'de ise tekstil ürünleri ithal ve ihraç eden bir şirket kurduğunu, uyuşturucu madde ticaretine 1990 yılında başladığını, yurt dışına eroin taşınmasında komisyonculuk yaptığını, yurt dışına uyuşturucu madde nakletmek isteyen şahısların kendisine ulaşması üzerine güvendiği nakliye firmaları ya da bu konuda faaliyet gösteren tır sahipleri ile iletişime geçip uyuşturucu maddenin nakli hususunda tarafların anlaşmasını sağladığını, karşılığında ise kilogram başına komisyon aldığını, 1991 yılının Şubat ayında Haki isimli bir şahsa ait yaklaşık otuz kilogram, aynı yıl Mayıs ayında ... isimli bir şahsa ait yaklaşık kırk kilogram, aynı yıl Aralık ayında inceleme dışı sanık ...'a ait yaklaşık kırk beş kilogram, 1992 yılının Mayıs ayında inceleme dışı sanık ...'ın kardeşi inceleme dışı sanık Hakkı'ya ait yaklaşık altmış kilogram eroinin, plakalarını hatırlamadığı farklı farklı tırlarla Türkiye'den Hollanda'ya nakledilmesinde yer aldığını, söz konusu uyuşturucu maddelerin ele geçmediğini, görevlilerce kendisine okunan inceleme dışı sanık ... ile yaptığı telefon görüşmelerinin, 1992 yılının Mayıs ayında Hollanda'ya gerçekleştirilen eroin sevkiyatına ilişkin olduğunu, üzerine kayıtlı herhangi bir tırın bulunmadığını, 31.10.1991 tarihinde Almanya'da ele geçirilen eroinin naklinde kullanılan 3* *N* ** – 3* *N* ** plaka sayılı tırın, kardeşi inceleme dışı sanık ...'ın üzerine kayıtlı olduğunu, söz konusu aracın yeğeni inceleme dışı sanık ...'nın yönetiminde Almanya'ya giriş yaptığını, 30.07.1992 tarihininde Almanya'da ele geçirilen 105 kilogram eroinin sahibinin ... isimli şahıs ile inceleme dışı sanık ... olduğunu, ... adlı kişiyi Hollanda'dan tanıdığını, uyuşturucu madde ticareti yapan adı geçenle 10.07.1992 tarihinde İstanbul'da buluştuklarını, görüşme esnasında söz konusu şahsın; "Yurt dışına gönderilecek yaklaşık yüz kilogram eroinimiz var. Sami ile görüşmeni istiyorum. Bu konuda bize yardımcı ol." dediğini, bunun üzerine 12.07.1992 tarihinde inceleme dışı sanık ... ile buluştuklarını, inceleme dışı sanığın; "...ile ortak olduğumuz eroini Hollanda'ya nakledebilmek amacıyla güvenilir bir tır bulmanı istiyorum." dediğini, teklifi kabul edip belli bir miktar kapora aldıktan sonra inceleme dışı sanığın yanından ayrıldığını, söz konusu uyuşturucu maddenin naklinde kullanılacak araç ile şoförü yeğeni ...'in ayarladığını, şoförün açık kimlik bilgilerini bilmediğini, suç konusu eroinin 13.07.1992 tarihinde nakil için kullanılan tıra yerleştirildiğini, kendisinin bu kısma şahit olmadığını, bir süre sonra yeğeni ...'den, eroinin 21.07.1992 tarihinde İstanbul'da ele geçirilen uyuşturucu madde nedeniyle yakalanan ve daha sonrasında da intihar eden Nurettin Aslan'a ait 3* Y **** plakalı sayılı tıra yüklendiğini öğrendiğini, ... ile inceleme dışı sanık ...'nin uyuşturucu maddeyi karşılamak amacıyla yurt dışına gittiklerini, Hollanda, Belçika ve Almanya'da 30.07.1992 tarihinde ele geçirilen toplam 295 kilogram eroinin yalnızca 105 kilogramı ile ilgi ve irtibatının bulunduğunu, geriye kalan kısmın kime ait olduğunu ve ne şekilde yurt dışına gönderildiğini bilmediğini,

Savcılıkta, sorguda ve mahkemede; emniyetteki beyanlarını kabul etmediğini, söz konusu ifadeleri manevi baskı altında verdiğini, polislerin kendisine çok kötü davrandıklarını, önceden hazırladıkları ifade tutanağını kendisine imzalattıklarını, bu nedenle suçlamayı kabul ettiğini, uyuşturucu madde ihraç etmediğini, yurt dışına yapılan uyuşturucu madde nakillerinden

haberdar olmadığını, Hollanda'ya tekstil ürünleri ile yaş sebze ve meyve ihraç ettiğini, oradan da Türkiye'ye çiçek ithal ettiğini, atılı suçlamayı kabul etmediğini, ele geçen uyuşturucu maddelerle herhangi bir ilgi ve irtibatının bulunmadığını,

Savunmuştur.

V. GEREKÇE

Uyuşmazlık konularının ayrı ayrı değerlendirilmesinde fayda bulunmaktadır.

A. 25.10.1991 ve 31.10.1991 tarihli zincirleme biçimindeki uyuşturucu madde ihraç etme eylemleri ile 30.07.1992 tarihli uyuşturucu madde ihraç etme eyleminin ayrı suçları mı yoksa zincirleme şeklinde uyuşturucu madde ihraç etme suçunu mu oluşturduğu

1. İlgili Mevzuat ve Öğretide Uyuşmazlık Konusuna İlişkin Görüşler

TCK'ya hâkim olan ilke gerçek içtimadır. Bunun sonucu olarak, kaç fiil varsa o kadar suç, kaç suç varsa o kadar ceza söz konusu olacaktır. Nitekim bu husus Adalet Komisyonu Raporu'nda da; "Ceza hukukunun temel kurallarından birisi, 'kaç fiil varsa o kadar suç, kaç suç varsa o kadar ceza vardır' şeklinde ifade edilmektedir. Bunun istisnaları, suçların içtimai bölümünde belirlenmiştir. Bu istisnalar dışında, işlenen her bir suçla ilgili olarak ayrı ayrı cezaya hükmedilecektir. Böylece verilen her bir ceza, bağımsızlığını koruyacaktır." şeklinde ifade edilmiştir. Bu kuralın istisnalarına TCK'nın suçların içtimai bölümünde, 42 (bileşik suç), 43 (zincirleme suç) ve 44. (fikri içtima) maddelerinde yer verilmiştir.

Zincirleme suç, 765 sayılı Türk Ceza Kanunu'nun 80. maddesinde; "Bir suç işlemek kararının icrası cümlesinden olarak kanunun aynı hükmünün bir kaç defa ihlal edilmesi, muhtelif zamanlarda vaki olsa bile bir suç sayılır. Fakat bundan dolayı terettüp edecek ceza altıda birden yarıya kadar artırılır." şeklinde düzenlenmiştir.

765 sayılı TCK'nın 80. maddesinde zincirleme suçun varlığının kabulü bakımından gerekli birinci koşul; farklı zamanlarda işlenmiş olsalar dahi ortada birden çok suçun olması, ikinci koşul; bu suçların yasanın aynı hükmünü ihlal etmesi ve nihayet üçüncü koşul da; suç işleme kararında birlik bulunmasıdır.

Buna karşın 5237 sayılı TCK'nın 43. maddesinin ilk fıkrasında; "Bir suç işleme kararının icrası kapsamında, değişik zamanlarda bir kişiye karşı aynı suçun birden fazla işlenmesi durumunda, bir cezaya hükmedilir. Ancak bu ceza, dörtte birinden dörtte üçüne kadar artırılır. Bir suçun temel şekli ile daha ağır veya daha az cezayı gerektiren nitelikli şekilleri, aynı suç sayılır. Mağduru belli bir kişi olmayan suçlarda da bu fıkra hükmü uygulanır." biçiminde zincirleme suç düzenlemesine yer verilmiş, ikinci fıkrasında; "Aynı suçun birden fazla kişiye karşı tek bir fiille işlenmesi durumunda da, birinci fıkra hükmü uygulanır." denilmek suretiyle aynı neviden fikri içtima kurumu hüküm altına alınmış, üçüncü fıkrasında ise; "Kasten öldürme, kasten yaralama, işkence ve yağma suçlarında bu madde hükümleri uygulanmaz." düzenlemesi ile zincirleme suç ve aynı neviden fikri içtima hükümlerinin uygulanamayacağı suçlar belirtilmiştir.

TCK'nın 43. maddesinin 1. fıkrasındaki düzenlemeden de anlaşılacağı üzere, zincirleme suç hükümlerinin uygulandığı hâllerde aslında işlenmiş birden fazla suç olmasına karşın, fail bu suçların her birinden ayrı ayrı cezalandırılmamakta, buna karşın bir suçtan verilen ceza belirli bir miktarda artırılmaktadır.

TCK'nın 43. maddesinin 1. fıkrası uyarınca zincirleme suç hükümlerinin uygulanabilmesi için;

- a- Aynı suçun değişik zamanlarda birden fazla işlenmesi,
- b- İşlenen suçların mağdurlarının aynı kişi olması,
- c- Bu suçların aynı suç işleme kararı altında işlenmesi gerekmektedir.

765 sayılı TCK'da yer alan muhtelif zamanlarda vaki olsa bile ifadesi karşısında, aynı suç işleme kararı altında birden fazla suçun aynı zamanda işlenmesi durumunda diğer koşulların da varlığı hâlinde zincirleme suç hükümlerinin uygulanabilmesi olanaklıdır. Nitekim, 765 sayılı TCK'nın yürürlüğü zamanında bu husus yargısal kararlarla kabul edilmiş ve uygulama bu doğrultuda yerleşmiştir.

5237 sayılı TCK'nın 43. maddesinin 1. fıkrasında bulunan, değişik zamanlarda ifadesinin açıklığı karşısında, zincirleme suç hükümlerinin uygulanabilmesi için suçların farklı zamanlarda işlenmesi gerektiği konusunda öğreti ve uygulamada tam bir görüş birliği bulunmaktadır. Bunun sonucu olarak, aynı mağdura, aynı zamanda, aynı suçun birden fazla işlenmesi durumunda tek suçun oluşacağı kabul edilmiştir. Bu hâlde zincirleme suç hükümleri uygulanarak artırım yapılamayacak, ancak bu husus TCK'nın 61. maddesi uyarınca temel cezanın belirlenmesinde göz önüne alınabilecektir.

Ayrıca, kanunda aynı zaman ve değişik zaman kavramları konusunda bir açıklık bulunmadığından ve önceden kesin saptamaların yapılması da olanaklı olmadığından, bu husus her somut olayın özelliği göz önüne alınarak değerlendirilmeli ve eylemlerin değişik zamanlarda işlenip işlenmediği belirlenmelidir.

İşlenen suçların arasında kısa zaman aralıklarının olması suç işleme kararında birlik olduğuna; uzun zaman aralıklarının olması ise suç işleme kararında birlik olmadığına karine teşkil edebilecektir. Yine de suçlar arasında az veya çok uzun zaman aralığının var olması, bu suçların aynı suç işleme kararı altında işlendiğini ya da işlenmediğini her zaman göstermeyecektir. Diğer bir anlatımla, sürenin uzunluğu kararın yenilendiğini düşündürebileceği gibi, kısalığı da her zaman kararın yürürlükte olduğunu göstermeyebilecektir. Diğer taraftan, hukuki veya fiili kesintiler olduğunda farklı değerlendirmeler yapılması mümkündür. Ancak bu değerlendirme her olayda ayrı ayrı ve diğer şartlar da dikkate alınarak yapılmalıdır. Bu nedenle, başlangıçta belirli bir süre geçince suç işleme kararı yenilenmiş ya da değişmiş olur demek, soyut ve delillerden kopuk bir değerlendirme olacaktır.

Görüldüğü üzere, zincirleme suçun oluşumu için işlenen suçlar arasında ne kadar zaman geçmesi gerektiği konusunda genel ve mutlak bir kural koymak mümkün olmadığından, hangi zaman aralığıyla işlenirse işlensin, işlenen suç başlangıçtaki suç işleme konusundaki tek karara dayanıyor ise zincirleme suç hükümleri uygulanacak, ancak işlenen suç failin yeni bir suç işleme kararına dayanıyorsa artık zincirleme suç söz konusu olmayacaktır.

Suç kastından daha geniş bir anlamı içeren suç işleme kararı, suç kastından daha önce gelen genel bir karar ve niyeti ifade etmektedir. Önce suç işleme kararı verilmekte ve bundan sonra bu genel kararın icrası farklı zamanlardaki suçlarla gerçekleştirilmektedir. Kararın gerçekleştirilmesi için gerekli suçların her birinde ayrı suç kastları, bir başka deyişle bir suç için gerekli olan maddi ve manevi unsurlar ayrı ayrı yer almaktadır.

Aynı suç işleme kararı altında suç işlenmesi her biri ayrı ayrı suç teşkil eden fiilleri birbirine bağlayan ve olaya zincirleme suç özelliğini veren subjektif bir bağdır. Sanığın çıkan fırsatlardan yararlanmak suretiyle suç işlediği ya da suç işleme kararının yenilendiği durumlarda aynı suç işleme kararından söz edilemeyeceğinden, zincirleme suç hükümleri uygulanmayacaktır.

Zincirleme suçtan söz edebilmek için failin, başlangıçta genel bir niyet ve suç işleme kararı ile aynı suçu aynı mağdura karşı birden fazla kez işlemesi gerekmektedir. Buna göre suç işleme konusunda tek kararı olmayıp ikinci eylemde suç işleme kararı yenilenmiş ise her bir fiil bağımsız suç olarak kabul edilecek ve zincirleme suç söz konusu olmayacaktır. Sanığın iç dünyasına ilişkin olan bu gereklilik sübjektif bir şart olup mahkemelerce denetime imkan sağlayacak şekilde tespit edilerek karara yansıtılması gerekecektir.

Failin, iç dünyasına ait bir kavram olan bir suç işleme kararı, her somut olayın özelliğine göre;

- 1) Suçun işleniş biçimi,
- 2) Suçun işlenmesindeki özellikler,
- 3) Fiillerin işlendikleri yer ve işlenme zamanı,
- 4) Fiiller arasında geçen süre,
- 5) Korunan değer ve yarar,
- 6) Hareketin yöneldiği maddi konunun niteliği,
- 7) Olayların oluşum ve gelişimi ile dış dünyaya yansıyan diğer tüm özellikler,

Değerlendirilerek failde bir suç işleme kararının bulunup bulunmadığı tespit edilmelidir.

Ceza Genel Kurulunun konuya ilişkin 03.12.2013 tarihli ve 1475-577, 30.05.2006 tarihli ve 173-145, 08.07.2003 tarihli ve 189-207, 13.10.1998 tarihli ve 205-304, 20.03.1995 tarihli ve 48-68 ile 02.03.1987 tarihli ve 341-84 sayılı kararlarında aynı suç işleme kararı kavramından, kanunun aynı hükmünü birçok kez ihlal etme hususunda önceden kurulan bir plan, genel bir niyetin anlaşılması gerektiği, bu bağlamda failin suçu işlemekten önce bir plan yapmasının veya bu suça niyet etmesinin, fakat fiili bir defada yapmak yerine, kısımlara bölmeyi ve o surette gerçekleştirmeyi daha uygun görmesinin, hareketinin önceki hareketinin devamı olmasının ve tüm hareketleri arasında sübjektif bir bağlantı bulunmasının anlaşılması gerektiği kabul edilmiş, ilk eylemle ikinci eylem arasında makul sayılamayacak uzunca bir sürenin geçmesinin, sanığın aynı suç işleme kararıyla değil, çıkan fırsatlardan yararlanmak suretiyle suçu işlediğini gösterdiği belirtilmiştir.

Öğretide ise aynı suç işleme kararının, kanunun aynı hükmünü müteaddit defa ihlal etmek hususunda önceden kurulan bir plan ve genel bir niyet anlamında bulunduğu (Sulhi Dönmezer-Sahir Erman, Nazari ve Tatbiki Ceza hukuku, Beta Basım Yayım, 14. bası, İstanbul, 1997, s. 528 vd), çok genel bir birliğin, genel bir saik birliği sonucuna götüreceği, saik birliğinin, kararda birliği meydana getiremeyeceği, suç saiki, niyeti, amacı ile kararının karıştırılmaması gerektiği, yine fırsat çıktığı zaman suç işlemek için verilen genel bir kararın, müteselsil suçun bu sübjektif şartını oluşturmayacağı (Türkan Yalçın Sancar, Müteselsil Suç, Seçkin Yayınevi, Ankara, 1995, s. 70 vd), failin çıkacak her fırsattan yararlanmak hususunda genel ve soyut bir kararının varlığının aynı suç işleme kararının kabulünü gerektirmeyeceği (Kayıhan İçel, Suçların İçtimai, İstanbul, 1972, s. 136-137; Mahmut Koca-İlhan Üzülmüş, Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler, Seçkin Yayınevi, 6. bası, Ankara, 2013, s. 490), kanunda kullanılan karar tabirinden anlaşılması gerekenin, failin daha baştan itibaren birden fazla suçu kısım kısım işlemeye yönelik tasavvuru olduğu, önceden bir plan yapmış, niyetini oluşturmuş, fakat bunu bir defada gerçekleştireceği yerde, kısımlara bölmeyi ve o suretle gerçekleştirmeyi daha uygun görmüş ve bu plana göre hareket etmiş olduğu için zincirleme suçun kabul edildiği (Hakan Hakeri, Ceza Hukuku Genel Hükümler, Adalet Yayınevi, Ankara, 2011, s. 507), zincirleme suç halinde failin somut fiile ve

fiillerin bütününe yönelik olmak üzere iki iradesinden söz edilebileceği, zincirleme suç işlemeye yönelik iradenin, yani bir suç işleme kararının her bir suça ilişkin kasıttan önce geldiği (Hamide Zafer, Ceza Hukuku Genel Hükümler, Beta Yayıncılık, 3. Bası, İstanbul, 2013, s. 475), zincirleme suçun subjektif şartının bir suç işleme kararının icrası kapsamında işlenen suçlar arasında manevi bir bağ bulunması olduğu (İzzet Özgenç, Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler, Seçkin Yayınevi, 9. bası, Ankara, 2013, s. 553), suçların işleniş biçimindeki benzerlik, aynı türden fırsatları değerlendirme, suçla korunan hukuki değer, hareketin yöneldiği maddi konunun nitelik ve başkalıkları ve suçlar arasındaki zaman aralığı gibi dışa yansıyan veri ve davranışlardan yararlanılarak tespit edilecek olan bir suç işleme kararının kanunun aynı hükmünü ihlal etmek hususundaki failin genel planı olduğu (Mehmet Emin Artuk-...Gökçen-Caner Yenidünya, Ceza Hukuku Genel Hükümler, Adalet Yayınevi, 7. Bası, Ankara, 2013, s. 645-646) görüşleri ileri sürülmüştür.

2. Somut Olayda Hukuki Nitelendirme

Yasal yükü tekstil ürünlerini Almanya'ya götürmek üzere 20.10.1991 tarihinde Türkiye'den hareket eden, 25.10.1991 tarihinde saat 00.30 sıralarında Waidhaus Sınır Kapısından Almanya'ya giriş yapan ve şoför koltuğunda inceleme dışı sanık ...'in, sağ ön koltuğunda ise inceleme dışı sanık ...'in oturduğu 3* S **** – 3* T **** plaka sayılı, Volvo marka tırda aynı gün yapılan aramada; yedek lastiğin içine gizlenmiş olan 91 paket suç konusu eroinin; yasal yükü cam malzemelerini Almanya'ya götürmek üzere Türkiye'den hareket eden ve 31.10.1991 tarihinde Wald/Schafberg De Furth Sınır Kapısından Almanya'ya giriş yapan inceleme dışı sanık ...'nin yönetimindeki 3* *N* ** – 3* *N* ** plaka sayılı, Volvo marka tırda aynı gün yapılan aramada; üç adet yedek lastiğin içine gizlenmiş olan 184 paket suç konusu eroinin; Hollanda'ya gitmek için 30.07.1992 tarihinde Almanya'nın Burgsteinfurt kasabasından hareket eden inceleme dışı sanık ...'nin sürücülüğünü yaptığı *T – N **** plaka sayılı, Mercedes Benz marka araçta aynı gün görevlilerce yapılan aramada; kısa bir süre önce Türkiye'den Almanya'ya nakledilmiş ve iki adet spor çantanın içine gizlenmiş olan 125 paket suç konusu eroinin ele geçirildiği ve eylemlerin sübutuna ilişkin bir uyuşmazlık ve bu kabulde dosya kapsamı itibarıyla herhangi bir isabetsizlik bulunmayan dosya kapsamında;

Bir suç işleme kararının icrası kapsamında işlenen 25.10.1991 ve 31.10.1991 tarihli olaylarda suç konusu uyuşturucu maddelerin Almanya'da görevlilerce ele geçirilmesi sonrasında naklin gerçekleşmediğini, bu bağlamda uyuşturucu maddelerin yurt dışındaki alıcı şahıslara ulaşmadığını bilen sanığın, kolluk ifadesinden de anlaşılabileceği üzere yurt dışına uyuşturucu madde nakletmek amacıyla yeniden harekete geçmesi ve bu kapsamda aldığı yeni bir karar doğrultusunda yurt dışına uyuşturucu madde nakletmek için görüşmeler yapması ve bunun neticesinde temin ettiği 125 paket hâlindeki suç konusu eroini Türkiye'den Almanya'ya ihracına ilişkin yeni bir organizasyon gerçekleştirmesi, sanığın 25.10.1991 ve 31.10.1991 tarihli zincirleme biçimindeki uyuşturucu madde ihraç etme eylemlerine ve 30.07.1992 tarihli uyuşturucu madde ihraç etme eylemine iştirak eden inceleme dışı sanıkların birbirinden farklı kişiler olması ve bu hâliyle sanığın 30.07.1992 tarihli ihraç eylemini farklı bir grupla organize ettiğinin anlaşılması, 30.07.1992 tarihli ihraç eylemi ile zincirleme suça dahil olan 31.10.1991 tarihli ihraç eylemi arasında dokuz ay gibi makul ve kısa sayılmayacak bir sürenin bulunması, gerek sanığın farklı tarihlerde farklı kişilere ait uyuşturucu maddeleri yurt dışına naklettiğine gerekse inceleme dışı sanık Hakkı'nın kendisine ya da başkalarına ait uyuşturucu maddelerin yurt dışına naklinin sanık tarafından organize edildiğine ilişkin kolluk ifadeleri dikkate alındığında; 30.07.1992 tarihinde ele geçirilen suç konusu uyuşturucu maddelerin, dokuz ay önce 25.10.1991 ve 30.10.1991 tarihlerinde ele geçirilen suç konusu uyuşturucu maddelerin

devamı, diğer bir ifadeyle aynı bütünün bir parçası olduğunun ve önceden kurulmuş bir plan ve genel niyet dâhilinde farklı bir zamanda nakledildiğinin kabulünün mümkün olmaması hususları birlikte değerlendirildiğinde; sanığın, bir suç işleme kararının icrası kapsamında işlediği 25.10.1991 ve 31.10.1991 tarihli uyuşturucu madde ihraç etme eylemleri ile dokuz ay sonra işlediği 30.07.1992 tarihli uyuşturucu madde ihraç etme eylemi arasında kastı da içine alıp ondan önce gelen bir suç işleme kararından, diğer bir deyişle söz konusu eylemleri ortak bir zemine taşıyan subjektif bir bağdan söz edilemeyeceği, sanığın 30.07.1992 tarihli eylemini yeni bir suç işleme kararının icrası kapsamında gerçekleştirdiği, bu hâliyle önüne çıkan yeni fırsatlardan yararlanmak suretiyle 30.07.1992 tarihli uyuşturucu madde ihraç etme suçunu işleyen sanığın, söz konusu eyleminin ayrı suç olduğu kabul edilmelidir.

Bu itibarla Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı itirazının reddine karar verilmelidir.

B. Sanığın 30.07.1992 tarihli eyleminin ayrı suç oluşturduğu sonucuna ulaşılması karşısında, bir suç işleme kararının icrası kapsamında işlenen 25.10.1991 ve 31.10.1991 tarihli uyuşturucu madde ihraç etme suçları yönünden, Özel Dairece temyiz incelemesi yapıldığı tarih itibarıyla dava zamanaşımının gerçekleşip gerçekleşmediği

1. İlgili Mevzuat ve Uyuşmazlık Konusuna İlişkin Açıklamalar

Suç tarihi itibarıyla yürürlükte bulunan ve dava zamanaşımı yönünden lehe hükümler içeren mülga 765 sayılı TCK'nın 102. maddesinde, kanunlarda aksine bir hüküm bulunmadıkça kamu davasının maddede yazılı sürelerin geçmesiyle ortadan kalkacağı düzenlenmiş, maddenin üçüncü fıkrasında da beş seneden ziyade ve yirmi seneden az ağır hapis cezalarını gerektiren suçlarda bu sürenin on sene olacağı hüküm altına alınmıştır. Aynı Kanun'un 104. maddesinin 2. fıkrası uyarınca kesen bir nedenin bulunması hâlinde kesilme gününden itibaren yeniden işlemeye başlayacak olan zamanaşımı, ilgili suça ilişkin olarak kanunda belirlenen sürenin en fazla yarısına kadar uzayacaktır.

Ceza Genel Kurulunun süreklilik gösteren birçok kararında açıkça vurgulandığı üzere, yargılama yapılmasına engel olup davayı düşüren hâllerden biri olan dava zamanaşımının yargılama sırasında gerçekleşmesi hâlinde, yerel mahkeme ya da Yargıtay, resen zamanaşımı kuralını uygulayarak kamu davasının düşmesine karar verecektir.

2. Somut Olayda Hukuki Nitelendirme

Ayrıntıları yukarıda (1) numaralı uyuşmazlık konusunda açıklandığı şekilde gerçekleşen olayda;

Sanığa atılı 25.10.1991 ve 31.10.1991 tarihli zincirleme biçimindeki uyuşturucu madde ihraç etme suçu için, dava zamanaşımı süresi yönünden lehe olan mülga 765 sayılı TCK'nın 403. maddesinin 2. fıkrasında 6 yıldan 12 yıla kadar ağır hapis ve uyuşturucu maddenin her gram ve küsuru için elli bin lira ağır para cezası öngörülmüş olup anılan Kanun'un 102. maddesinin 3. fıkrası uyarınca bu suçun asli dava zamanaşımı süresi 10 yıl, aynı Kanun'un 104. maddesinin 2. fıkrası göz önünde bulundurulduğunda kesintili dava zamanaşımı süresi ise 15 yıldır.

Daha ağır cezayı gerektiren başka bir suçu oluşturma ihtimali bulunmayan ve bir suç işleme kararının icrası kapsamında 25.10.1991 ve 31.10.1991 tarihlerinde gerçekleştirilen eylemlerle ilgili olarak mülga 765 sayılı TCK'nın 102. maddesinin 3. fıkrasında ve 104. maddesinin 2. fıkrasında öngörülen 15 yıllık kesintili dava zamanaşımı, Özel Dairenin temyiz inceleme tarihinden önce 31.10.2006 tarihinde dolmuş bulunmaktadır.

Bu itibarla, Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı itirazının ikinci uyuşmazlık konusu yönünden değişik gerekçeyle kabulü ile Özel Dairenin sanık hakkındaki, bir suç işleme kararının icrası kapsamında 25.10.1991 ve 31.10.1991 tarihlerinde gerçekleştirilen eylemlere ilişkin düzeltilerek onama kararının kaldırılmasına, Yerel Mahkemenin, sanığın bir suç işleme kararının icrası kapsamında işlediği 25.10.1991 ve 31.10.1991 tarihli eylemlerine ilişkin mahkûmiyet hükmünün gerçekleşen dava zamanaşımı nedeniyle bozulmasına, ancak yeniden yargılama gerektirmeyen bu konuda, 1412 sayılı CMUK'un, 5320 sayılı Kanunun 8. maddesi gereğince karar tarihi itibarıyla uygulanması gereken 322. maddesi uyarınca karar verilmesi mümkün bulunduğundan, sanık hakkındaki 25.10.1991 ve 31.10.1991 tarihli eylemlere ilişkin kamu davasının 765 sayılı TCK'nın 102. maddesinin 3. fıkrası ile CMK'nın 223. maddesinin 8. fıkrası uyarınca düşmesine karar verilmelidir.

VI. KARAR

Açıklanan nedenlerle;

1- Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı itirazının,

a) Sanığın, 25.10.1991 ve 31.10.1991 tarihli zincirleme biçimindeki uyuşturucu madde ihraç etme eylemleri ile 30.07.1992 tarihli uyuşturucu madde ihraç etme eyleminin ayrı suçları mı yoksa zincirleme şeklinde uyuşturucu madde ihraç etme suçunu mu oluşturduğuna ilişkin uyuşmazlık yönünden REDDİNE,

b) 30.07.1992 tarihli eylemin ayrı suç oluşturduğu sonucuna ulaşılması karşısında, bir suç işleme kararının icrası kapsamında işlenen 25.10.1991 ve 31.10.1991 tarihli uyuşturucu madde ihraç etme suçları yönünden, Özel Dairece temyiz incelemesi yapıldığı tarih itibarıyla dava zamanaşımının gerçekleşip gerçekleşmediğine ilişkin uyuşmazlık yönünden ise DEĞİŞİK GEREKÇEYLE KABULÜNE,

2- Yargıtay 10. Ceza Dairesinin 18.01.2007 tarihli ve 12292-2 sayılı, sanık hakkında bir suç işleme kararının icrası kapsamında işlenen 25.10.1991 ve 31.10.1991 tarihli eylemler nedeniyle kurulan mahkûmiyet hükmüne ilişkin düzeltilerek onama kararının KALDIRILMASINA,

3- İstanbul (Kapatılan) 9. Ağır Ceza Mahkemesinin 11.04.2006 tarihli ve 334-89 sayılı, sanığın bir suç işleme kararının icrası kapsamında işlediği 25.10.1991 ve 31.10.1991 tarihli eylemlere ilişkin kurulan mahkûmiyet hükmünün dava zamanaşımının gerçekleşmesi nedeniyle BOZULMASINA,

Ancak, yeniden yargılama gerektirmeyen bu konuda CMUK'un 5320 sayılı Kanun'un 8. maddesi gereğince karar tarihi itibarıyla uygulanması gereken 322. maddesi uyarınca karar verilmesi mümkün bulunduğundan, sanık hakkındaki 25.10.1991 ve 31.10.1991 tarihli eylemlere ilişkin kamu davasının 765 sayılı TCK'nın 102. maddesinin 3. fıkrası ile CMK'nın 223. maddesinin 8. fıkrası uyarınca DÜŞMESİNE,

4- Dosyanın, mahalline gönderilmek üzere Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığına TEVDİİNE, 20.03.2024 tarihinde yapılan müzakerede oy birliğiyle karar verildi.